

Olvasd el a következő szövegrészletet, majd válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

ZÁTONYRA FUTOTT NÉZETEK*

Az állam őslakosait talán semmi sem állította olyan dilemma elé, mint az olaj – Alaszka új keletű gazdagságának forrása. A szénhidrogének fő lelőhelye a sarkkörön túli övezetre, elsősorban a Sarkvidéki Vadrezervátumra esik, s noha a védett területen csupán két falucska található, ezek a mikrokozmoszok pontosan jellemzik a nézetek megosztottságát.

Amikor a század elején az atapaszkan indiánok felhagytak a nomád életmóddal, egy kis csoportjuk a Brooks-hegység lábánál telepedett le. Gwichin falu (lakossága alig száz fő) épp a rénszarvasok hagyományos útvonalára esik, s az indiánok élete, ruházkodása, táplálkozása kizárólag erre az állatra épül.

– Ha nincs karibu, az emberek nem akarnak tovább itt lakni – mondja Trimble Gilbert, a törzs új főnöke. Márpedig ezek az érzékeny állatok aligha ellenek ott, ahol fűrőgépek zaja töri meg az ősi csendet, tehát kérdés, mi történik, ha elkezdik az ipartelepítést. A gwichini indiánokról egyébként nem lehet azt mondani, hogy teljesen elutasítják a civilizációt: borsátraikból faházakba költöztek, íjaikat puskára cserélték, kutyafogát helyett motoros szánnal közlekednek. A rénszarvas azonban más, és a tízezer éves együttélést nehéz feladni. Már csak azért is, mert ahogy a törzsfőnök fogalmaz, „az olaj nem egyeztethető össze az élő dolgokkal”.

A 200 lelkes Kaktovik falu eszkimói szintén vadásznak rénszarvasra, de a parton laknak, és életmódjuk a tengerhez kötődik. Az inupiat népcsoport csatlakozott az 1971. évi egyezményhez is, ezért részesült az olajbevételekből, iskolát, közösségi házat épített. Álláspontjukat Isaac Akootchook bálnavadász kapitány így fogalmazta meg:

– Nem szeretjük az olajfúrást, de ha elleneznénk, ugyanúgy csinálnák, és semmi hasznunk nem lenne belőle.

Kaktovik falu tehát támogatta az olajfeltáró munkálatokat, s talán még ma is tenné, ha nem következne be épp az alaszakai partoknál az Egyesült Államok történetének legnagyobb környezetszennyeződési katasztrófája.

Hosszú időn át az emberek tudatában két Alaszka létezett: a különleges szépségű, romlatlan északi táj, amely vadban és halban gazdag, meg az iparvidék, amely biztosítja az állam jólétét. Meggyőződés, önbecsapás vagy rövidlátás volt ez? Mindenesetre a többség úgy gondolta, hogy a két Alaszka békésen megfér egymás mellett: a favágók nem tudják számottevően megritkítani az őserdőt, az a néhány olajkút pedig nem fogja megzavarni a hóladak, a farkasok meg a medvék világát. Amint azonban az Exxon Valdez tankhajó az ittas kapitány hibájából zátonyra futott, és 10 millió gallon kőolaj folyt ki a tengerbe, minden megváltozott. És nem csak úgy, hogy vízimadarak meg tengeri vidrák százai pusztultak el a rájuk tapadt olajtól, s nem is csak azért, mert lazacikrák milliárdjai maradtak kikeletlenül. „A tragédia nyomán a politikai helyzet lett más, a legtöbb alaszakai mostantól átértékeli álláspontját, az olajat és az állam fejlesztési irányát illetően”, állapította meg Steve Cowper kormányzó.

*Csák Elemér – Kulcsár István: *A jégfüggöny lehull*

1. FELADAT:

A felsoroltak közül melyik állat NEM él Alaszkában?

- A) lazac
- B) tengeri vidra
- C) hólad
- D) hópárduc